

Nr 46.

Af herr **Clason**, med förslag till ändrad lydelse af 18 kap. 13 § strafflagen.

Kap. 18 par. 13 strafflagen inledes som bekant med följande bestämmelse:

»Sprider någon ut skrift, målning, teckning eller bild, som tukt och sedlighet sårar, straffes med böter eller fängelse.»

Trots detta lagbud har under senare tid i vårt land och i allt mer växande omfattning framträdtt en yrkesmässig trafik med teckningar — icke minst vykort — af sedlighetssårande beskaffenhet, att den med skäl påkallar ingripande. Omdömet om denna rörelses förkastlighet och farlighet har på de mest skilda håll varit enstämmigt. Jag citerar några utdrag ur Stockholmspressen under sistlidne december månad:

Svenska Dagbladet den 18 dec. 1910:

»Vid några tillfällen under senare tid har uppmärksamheten kommit att riktas på en osedlighetstrafik, som fått en oroande tillväxt i hufvudstaden och för öfrigt äfven på sina ställen i landsorten. Det har sålunda kommit till tal och på sistone äfven åtal angående de anständigheten sårande bilder som ganska ohöljdt utbjudas. Men samtidigt ha försports klagomål öfver svårigheterna att med hjälp af laga myndighet komma trafiken till lifs. De som själfvilligt åtagit sig en allt annat än angenäm renhållningsuppgift tro sig hos ordningsmakten, som å tjänstens vägnar borde af eget initiativ göra hvad göras kunde, ha funnit en alltför lam vilja att ens biträda härvid.

Mången slår sig kanske till ro med den tanken, att det är väl inte så farligt som det låter; snusk har väl funnits i alla tider och kan väl inte helt utrotas ur ett stort samhälle med folk af alla kalibrar o. s. v. Men förhållandena ha verkligen utvecklats på ett sådant sätt och i en sådan grad, att inga undanflykter få godtagas. Vi ha själfva med vämjelse öfvertygat oss om, att denna ruttenhet så gripit omkring sig, att uraktlåtenheten af en operation måste betecknas som en samhällsvåda.

Ensamt här i Stockholm finnas numera både engros- och detaljaffärer i den åsyftade branschen, af senare slaget drygt ett tiotal, som helt ohöljdt bedrifva

sin trafik. Vi skola noga akta oss för några namn och adresser — det har tyvärr visat sig att sådant utgör en tacknämlig reklam — och en ingående beskrifning förbjuder sig själf. Vare det nog sagdt, att hvem som helst som går in i en dylik affär och röjer det rätta intresset inom några ögonblick har framför sig kollektioner, importerade såsom 'konst'(!), med motiv som måste framkalla illamående hos hvarje med sundt smaksinne utrustad person, men som hos svagare karaktärer och framför allt bland ungdomen måste väcka de allra uslaste instinkter till lifs. En talare, som på ett offentligt möte nyligen vidrörde saken, yttrade sig ungefär så: 'tänk er det värsta ni kan tänka er, tänk sedan något tio gånger värre — och ni har ändå inte tänkt någonting så vederstyggligt'. Vi kunna nu intyga, att det icke ligger någon öfverdrift i yttrandet med hänsyn till att talaren hade ett auditorium af sedligt normala personer inför sig.»

Stockholms Dagblad den 18 dec. 1910:

»Försäljningen af gifter i vanlig mening är icke fri och giftblandare ha strängt straff att vänta. Inom det moderna samhället växer emellertid fram en samling giftblandare, som man hittills för litet beaktat och som lagens arm ej tillräckligt kan nå; personer som med kallt blod och för vinning anskaffa och tillhandahålla det farligaste åtkomliga gift, som kan tänkas för unga mottagliga sinnen: förråande, osedliga bilder. Mot dessa reagerar icke samhället som sig bör.

Genom tidningarna ha gått notiser om anmälan till polisen rörande i hufvudstaden saluhållna bilder af tydligen sedlighetssårande art. I ett fall pågår domstolsbehandling. Vi ha nu fått några kort oss förevisade, och vi måste bekänna, att de öfvergå allt hvad vi kunnat föreställa oss. Det är icke längre fråga om mer eller mindre nakna modellfigurer, utan om mycket värre ting, om de råaste, obehagligaste, oskönaste framställningar af könsakten, om rent perversa situationer, om andlig smuts, som stinker på långt håll. Här finnes icke ens en tillstymmelse af konst, långt mindre af *skön* konst. Vid undertryckande af dylika alster trädes intet befogadt intresse för nära. Här kunna *alla* samarbeta, både folk som af ointresserade kallas moralister, och personer, som eljes icke hysa något intresse för sedlighetsfrågor. Här har socialdemokraten samma anledning som högermannen och den frisinnade att värna om ungdomens rätt att vara befriad från slik uselhet. Om dessa försäljare af andligt gift kan omdömet blott vara ett enda: att de äro parasiter på samhällskroppen och att deras fördärflika vinningslystnad är rent skurkaktig.»

Stockholmstidningen den 19 dec. 1910:

»Om det stundom funnits skäl till den anmärkningen, att en del speciellt sedlighetsifrande herrar och damer i sin kamp mot hvad de ansett oanständigt gått åtskilligt utanför en sund naturlig smaks fordringar, så föreligger i alla händelser nu en anledning för *alla*, som ha något intresse för vårt folks och särskildt ungdomens andliga hälsa, att förena sig i yrkandet på kraftiga åtgärder mot en rundt omkring oss florerande osedlighetstrafik af det mest vidriga slag.

Hit till landet importeras genom särskildt därför inrättade engros-affärer och försäljas uti detaljaffärer af olika slag massor af fotografiska bilder af sådan

art, att en hvar som sett dem, genast förstår, att här inte ens i den mest aflägsna öfverflyttade betydelse kan vara fråga om *konstens* frihet eller om några mer eller mindre konventionella gränser mellan konstnärlig och pornografisk framställning af det nakna. Hvad här åsyftas ligger så långt från detta gränsområde, att det icke ett ögonblick skulle falla någon normalt utrustad människa in, hvilken moralisk och estetisk åskådning hon än hyste, att här tala om konstens frihet.

Dessa bilder utställas naturligtvis icke i fönstren, men de köpas fritt af gammal och ung och ha äfven en strykande åtgång. Skolgossar samla sina slantar för att kunna komma öfver dem, och en hvar, som har familj och barn, måste med en känsla af ångest tänka på, hur svårt det är att skydda de uppväxande ungdomarna från det, som förråar, förfular och smutsar deras fantasilif, när de äro som mest mottagliga för intryck af olika slag.»

Socialdemokraten den 19 dec. 1910:

»Vi pläga inte ropa på polis i otid och ha ej heller lust att vara i följe med dem, som vilja kringgärda oss och våra vanor med alla möjliga och omöjliga restriktioner och förbud. Sådant kunna zeloter af olika valörer och värden få den tvifvelaktiga äran att vara ensamma om.

Det är således verklig fara å färde, om vi anse oss böra påkalla polismyndigheternas ingripande på ett visst område. Nu föreligger en sådan fara, som omedelbart måste afvärjas. Det gäller de osedliga vykortet eller s. k. Pariserfotografierna. Icke dessa, som hänga som skylt i fönstren, utan andra, som ligga dolda i diskens hemliga lådor och som tagas fram på särskild begäran, om kunden ej inger misstanke.

Vi ha varit i tillfälle att se ett antal dylika fotografier. Och något vidrigare kan man inte tänka sig. Det är en ohygglig orgie i perversitet, som man knappt skulle tro vara möjlig i ett civiliseradt land. Dessa kort ha ingenting med den nakna konsten att göra, de äro ett brottsligt ockrande på ungdomens okunnighet och nyfikenhet och på sexuellt abnorma människors sämsta sensationer och lidelser.

Därför måste det höjas ett ljudande rop till våra myndigheter: se till att denna skamlösa trafik stäffas omedelbart!

Den vidriga rörelsens växande omfattning torde nog i vissa fall ha främjats af bristande kraft hos vederbörande myndigheter att inskrida — en brist, som i hufvudstaden jämväl framträdt i fråga om biografrörelsens förkastliga utväxter. Atminstone synes detta framgå exempelvis af ett sådant faktum, som det att en anmälan om försäljning af tukt och sedlighet sårande bilder, som redan i slutet af sistlidne oktober ingafs till vederbörande, först i midten af december och efter inskridande af justitieombudsmannen föranledde åtal.

Emellertid har från autoritativt håll — Stockholms detektivchef — också framhållits (i en interview i Svenska Dagbladet den 20 december 1910), att de för närvarande stipulerade straffen icke äro tillräckligt effek-

tiva. »Jag är upprörd», heter det däri, »öfver all den snusk, som gömmes här, och det kännes bittert att ej kunna skrida in så fort och så eftertryckligt som förhållandena kräfvä. Hvad hjälper det att vi rapportera och rapportera och domstolarna behandla och döma. Proceduren tar lång tid i anspråk, med öfverklagningar o. d. år, och under tiden fortgår geschäftet. Hur annorlunda skulle det ej vara, om i gällande lagrum endast inrycktes ett par ord, så att lydelsen blef — — — 'dömes till böter, fängelse eller straffarbete'. Hade vi haft en sådan strafflatitud, så hade den här cigarrhandlaren nu suttit häktad.»

Den sålunda gjorda anmärkningen torde vara fullt befogad och en straffskärpning äfven eljest påkallad. För en yrkesmässig handtering, sådan som den ifrågavarande, hvilken med rätta sammanställts med giftblandarens, finnas inga ursäkter. Jag tillåter mig därför föreslå, att såsom straffart för ifrågavarande brott äfven upptaga straffarbete intill två år. Då däremot någon straffskärpning icke föreslås med hänsyn till öfriga i paragrafen omförmälda brott, så föranleder detta smärre omredigeringar i paragrafens återstående delar. Skulle lagutskottet anse någon jämkning i den af mig föreslagna ordalydelsen önskvärd för att vinna det åsyftade målet, hemställer jag, att utskottet ville själfvt föreslå densamma.

På grund af hvad sålunda anförts får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del antaga följande lydelse af kap. 18 § 13 strafflagen:

§ 13.

Sprider någon ut skrift, målning, teckning eller bild, som tukt och sedlighet sårar; straffes högst med straffarbete i två år. Sårar man genom annan gärning tukt och sedlighet, så att allmän förargelse eller fara för andras förförelse däraf kommer, straffes med böter eller fängelse.

Där någon — — — användande; straffes, ändå att gärningen ej är sådan, som i 1 mom. sägs, med böter eller fängelse.

Stockholm den 27 januari 1911.

Sam. Clason.